

РЕШЕНИЕ

№ 353

гр. София, 27.05.2022 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АПЕЛАТИВЕН СЪД - СОФИЯ, 3-ТИ ТЪРГОВСКИ, в публично заседание на двадесети май през две хиляди двадесет и втора година в следния състав:

Председател: Теодора Кръстева

Членове: Ивайло Младенов
Светлин Михайлов

при участието на секретаря Павлина Ив. Христова
като разгледа докладваното от Светлин Михайлов Въззивно търговско дело
№ 20221001000138 по описа за 2022 година

Производството е по реда на чл.258 от ГПК.

Образувано е по повод постъпил въззивна жалба от „Космополитен бизнес“ ЕООД, с която обжалва решение № 237 от 19.11.2021 г., постановено по т.д. № 1 587/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 12 състав, с което е прекратено на основание чл.155, т.3 от ТЗ по иска, предявен от Софийски градска прокуратура търговско дружество „Космополитен бизнес“ ЕООД, ЕИК: 201239069 и е осъден „Космополитен бизнес“ ЕООД да заплати по сметка на Софийски градски съд сумата от общо 680 лв., от които държавна такса от 80 лв. и 600 лв., възнаграждение на особен представител.

В жалбата се твърди, че решението е неправилно и незаконосъобразно, поради противоречие с материалния закон. Твърди, че независимо, че практическите последици от смъртта на управителя и едноличен собственик на капитала са приравними на липса на вписан управител, поради липса на органен представител на дружеството и двете хипотези липсва основание за разширително тълкуване на основанията за прекратяване на дружеството, въз основа на конститутивен иск. Твърди, че липсва правен интерес от предявяването на иска, с оглед законовото прекратяване на дружеството поради смърт на едноличния собственик на капитала, на основание чл.157, ал.1 ТЗ. Инвокира доводи, че не следва да се възприема като основание за допустимост на предявеният иск, липсата на изрична законова регламентация относно заявяването за вписване на обстоятелството в търговския регистър. Ето защо моли съда да постанови решение, с което да се отмени

атакуваното като незаконосъобразно.

Ответникът Софийски градска прокуратура редовно уведомена не взема становище по жалбата.

Съдът след като се съобрази с доводите на страните и обсъди събраните по делото писмени доказателства, съобразно разпоредбата на чл.235 от ГПК, приема за установено от фактическа и правна страна следното:

От фактическа страна:

Не се спори, а се установява и от доказателствата по делото, че с атакуваното решение № 237 от 19.11.2021 г., постановено по т.д. № 1 587/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 12 състав, съдът е прекратил на основание чл.155, т.3 от ТЗ по иска, предявен от Софийски градска прокуратура търговско дружество „Космополитен бизнес“ ЕООД, ЕИК: 201239069 и е осъден „Космополитен бизнес“ ЕООД да заплати по сметка на Софийски градски съд сумата от общо 680 лв., от които държавна такса от 80 лв. и 600 лв., възнаграждение на особен представител.

От правна страна:

При така установената фактическа обстановка съдът направи следните правни изводи:

Видно от обстоятелствената част и петитума на исковата молба, както и от направените от ищецът уточнения същият е предявил конститутивен иск с правно основание чл.155, т.3 от ТЗ.

С атакуваното решение № 237 от 19.11.2021 г., постановено по т.д. № 1 587/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 12 състав, съдът е прекратил на основание чл.155, т.3 от ТЗ по иска, предявен от Софийски градска прокуратура търговско дружество „Космополитен бизнес“ ЕООД, ЕИК: 201239069 и е осъден „Космополитен бизнес“ ЕООД да заплати по сметка на Софийски градски съд сумата от общо 680 лв., от които държавна такса от 80 лв. и 600 лв., възнаграждение на особен представител.

По отношение на допустимостта на подадената въззивна жалба съдът намира същата е процесуално допустима, като подадена от лица, легитимирани в производството и в установения от закона срок.

По отношение на основателността на подадената въззивна жалба, съдът намира същата за основателна по следните съображения:

В нормата на чл. 155, т. 3 от ТЗ е предвидено основание за прекратяване на дружеството с ограничена отговорност с конститутивен иск, за чието предявяване е легитимиран само прокурорът, когато в продължение на три месеца дружеството няма вписан управител. С оглед конститутивния характер на иска прекратяването настъпва ех пипс с влизане в сила на съдебното решение, с което е постановено прекратяването. Същевременно в разпоредбата на чл. 157, ал. 1 от ТЗ е регламентирано специално основание за прекратяване по право на дружеството с ограничена отговорност, в което капиталът се притежава от едно физическо лице, с настъпване на посоченото в нея юридическо събитие- смъртта на физическото лице- едноличен собственик и при наличието на две алтернативно предвидени отрицателни предпоставки- в учредителния акт на дружеството да не е предвидено друго, или наследниците да не са поискали продължаване на неговата дейност.

С оглед инвокираните във въззивната жалба доводи за недопустимост на обжалваното решение, ключов за изхода на спора е въпросът за допустимостта, с оглед наличието на правен интерес като абсолютна процесуална предпоставка, за чието наличие съдът следи служебно, на конститутивния иск на прокурора за прекратяване на еднолично дружество с ограничена отговорност по чл. 155, т. 3 от ТЗ, когато оставането му без управител се дължи на смъртта на едноличния собственик на капитала, който е осъществявал и органното му представителство като негов управител. В обжалваното решение е даден положителен отговор на този въпрос по съображения, че предвиденото в чл. 157, ал. 1 от ТЗ прекратяване на едноличното дружество с ограничена отговорност при смърт на едноличния собственик на капитала настъпва едва след вписването му в търговския регистър, тъй като Агенцията по вписванията не е оправомощена да впише това обстоятелство служебно, докато при успешното провеждане на иска по чл. 155, т. 3 от ТЗ прекратяването ще бъде вписано въз основа на постановеното по него конститутивното съдебно решение. Т. е., макар да е приел, че в хипотезата на чл. 157, ал. 1 от ГПК настъпва по силата на закона, съдът е предпоставил правното му действие от вписването в търговския регистър. Настоящият състав не споделя това становище. От граматическото и телеологично тълкуване на нормата на чл. 157, ал. 1 от ТЗ следва, че в нея е регламентирано специално основание за прекратяване на едноличното дружество с ограничена отговорност по право, с настъпване на юридическо събитие-смъртта на едноличния собственик на капитала - физическо лице. Същата е приложима и в случаите, когато е починал едноличния собственик на капитала и управител на дружество, което е едноличен собственик на капитала на дружо търговско дружество. Основното действие на вписването е оповестителното такова, уредено в нормата на чл. 7 от ЗТРРЮЛНЦ, според която се смята, че вписаното обстоятелство е станало известно на третите добросъвестни лица от момента на вписването, като до 15 дни от вписването то не може да се противопостави на трети лица, които докажат, че им е било невъзможно да го узнаят, т. е. до изтичане на този срок е налице оборима презумпция за знанието на вписаното обстоятелство, което след неговото изтичане законът необоримо презюмира. Общият принцип е, че вписването не е конститутивен елемент от фактическия състав на възникване на вписаното обстоятелство, което съществува и поражда правни последици и преди вписването му в търговския регистър, което следва и от нормата на чл. 7, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ, според която третите лица могат да се позовават на подлежащо на вписване обстоятелство, макар вписването още да не е извършено. В доктрината се разграничава конститутивният ефект на вписването, какъвто е налице когато то е елемент от фактическия състав на възникването на подлежащото на вписване обстоятелство (напр. чл. 67 от ТЗ по отношение възникването на търговското дружество от деня на вписването му в търговския регистър) от случаите, при които то е само условие- *conditio juris*, обуславящо правното действие на подлежащото на вписване обстоятелство, без което то се намира във висящо състояние и не поражда правни последици, каквото е действието на вписването по отношение на решенията на общото събрание по чл. 140, ал. 3 и 4 от ТЗ. Този ефект на вписването е уреден в нормата на чл. 7, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ, според която, ако закон предвижда подлежащо на вписване обстоятелство да породи действие след вписването,

третите лица не могат да се позовават на него преди да е извършено вписването. Такова действие на *conditio juris* е предвидено в нормата на чл. 140, ал. 3 от ТЗ само по отношение на решението на общото събрание за прекратяване на дружеството, респ. на едноличния собственик на еднолично дружество с ограничена отговорност, съобразно, ал. 2 на чл. 140 от ТЗ, което влиза в сила след вписването му в търговския регистър. В хипотезата на чл. 157, ал. 1 от ТЗ обаче, основанието за прекратяване на дружеството не е решение на неговия волеобразуващ орган, като диспозитивен акт, а смъртта на физическото лице-едноличен собственик на капитала, като юридическо събитие, от чието настъпване непосредствено произтичат предписаните от закона правни последици. Затова в тази хипотеза вписването не представлява условие за настъпване ефекта на прекратяването на едноличното дружество с ограничена отговорност и в този случай то има само оповестително, а не конститутивно действие, поради което при наличието на останалите отрицателни предпоставки, третите лица могат да се позовават на него, макар вписването му още да не е извършено, съобразно първото предложение на чл. 7, ал. 2 от ЗТРРЮЛНЦ. Ирелевантно е и обстоятелството, че нормата на чл. 157, ал. 1 от ГПК не предвижда срок, в който наследниците могат да заявят продължаване дейността на дружеството. Предвиденото в чл. 25, ал. 2 от ЗЗД ретроактивно действие на събдването на условието се отнася и за отрицателните условия, когато ефектът от ненастъпването на определен положителен факт не е обусловено от отлагателен срок. По делото няма данни, а не се и твърди наследниците на починалия едноличен собственик на капитала да са подали заявление за вписване на обстоятелства, свързани с продължаване дейността на дружеството. Без значение е и обстоятелството, че в закона липсва изрична регламентация на кръга на лицата, легитимирани да заявят за вписване прекратяването на дружеството в хипотезата на чл. 157, ал. 1 от ТЗ. По аналогия с чл. 60а, т. 2 от ТЗ такива следва да се считат наследниците на физическото лице - едноличен собственик на капитала.

Ето защо настоящият въззивен състав намира, че "Космополитен бизнес" ЕООД е прекратено със смъртта на едноличния собственик на капитала и упроавител на едноличното дружество с ограничена отговорност преди предявяването на иска с правно основание чл. 155, т. 3 от ТЗ, което обуславя неговата недопустимост, поради липсата на правен интерес от търсената с него правна промяна. Искът по чл. 155, т. 3 от ТЗ не представлява своеобразен сурогат за създаване на основание за вписване в търговския регистър на прекратяването на едноличното дружество с ограничена отговорност, при бездействие на наследниците на починалия едноличен собственик на капитала да заявят за вписване вече настъпилото *ex lege* преди предявяването му прекратяване на дружеството на основание чл. 157, ал. 1 от ТЗ. В случая не са налице две конкуриращи основания за постигане на един и същ резултат, а две различни основания за прекратяване на дружеството, като настъпилото по силата на закона прекратяване изключва допустимостта на конститутивния иск по чл. 155, т. 3 от ТЗ. В горния смисъл е постановеното по реда на чл. 290 от ГПК решение № 73 от 21.06.2019 г. по т. д. № 2413/2018 Г., Т. К., I т. о. на ВКС.

По изложените съображения настоящият състав намира, че атакуваното решение е недопустимо и като такова следва да се обезсили, а производството по

предявеният иск да се прекрати.

Въззивникът следва да бъде осъден да заплати в полза на Софийски градски съд сумата от 40 лв., представляваща размера на дължимата държавна такса, както и сумата от 180 лв. за особен представител.

Водим от гореизложеното Софийски апелативен съд

РЕШИ:

ОБЕЗСИЛВА решение № 237 от 19.11.2021 г., постановено по т.д. № 1 587/21 г. по описа на Софийски градски съд, Търговско отделение, 12 състав, като *недопустимо*.

ПРЕКРАТЯВА производството по предявеният от Софийска градска прокуратура иск с правно основание чл.155, т.3 от ТЗ срещу „Космополитен бизнес“ ЕООД, ЕИК: 201239069, като *недопустимо*.

ОСЪЖДА „Космополитен бизнес“ ЕООД, ЕИК: 201239069 *да заплати* в полза на Софийски апелативен съд сумата от 40 лв., представляваща размера на дължимата държавна такса, както и сумата от 180 лв., представляваща разноски за особен представител.

Решението подлежи на касационно обжалване в едномесечен срок от съобщението за изготвянето пред Върховния касационен съд, при условията на чл.280 от ГПК.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____